

Hükümete Mektup (Açık)

8 Şubat 2016

Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Ahmet Davutoğlu

Başbakanlık

Sayın Başbakan Davutoğlu,

Size yazmamızın nedeni, Türkiye'nin güneydoğusunda sürdürdükleri operasyonlar sırasında Türk güvenlik güçlerinin hasta ve yaralıların acil tıbbi yardımlara erişimini engellediğine ilişkin inandırıcılık taşıyan haberler konusundaki kaygılarımızı iletmektir. Özel olarak, yaralı sivillerin yardım istedikleri, ancak ambulansların bu çağrılara yanıt vermelerinin engellendiğine ilişkin duyumlar alıyoruz. Tıbbi yardıma ihtiyacı olanların saatlerce de değil günlerde belirli yerlere sıkışıp kaldıkları, buralardan çıkamadıkları da aldığımız haberler arasındadır.

Sağlık hizmetlerinin engellenmesi konusundaki kaygılarımız, aynı bölgede silahsız sivillerin öldürüldüklerine ilişkin yine inandırıcılık taşıyan bildirimlerle daha da artmaktadır. Uluslararası medya kanallarında yayınlanan bir videodan anlaşıldığı kadarıyla Türk güvenlik güçleri Cizre'de silahsız sivillere ateş açıp öldürerek uluslararası insan hakları hukukunu ihlal etmektedir.

Bu tür ölümlere yol açan fiiller yasa dışı olup gerek sivillere gerekse güvenlik güçleri tarafından yaralanan diğer kişilere zamanında tıbbi tedavi imkânları sağlanması bir zorunluluktur. Bölgede uzun süren sokağa çıkma yasakları, tıbbi bakım ihtiyacı içinde olanların bu yardımlara ulaşmasını engellemiştir.

Hükümetin su ve elektrik gibi hizmetleri kestiğine, gıda maddelerine erişimi engellediğine ilişkin haberler gelmektedir. Oysa bunlar temel sağlık açısından kritik önem taşıyan ihtiyaçlardır. Sağlıkçıların ve rehabilitasyon görevlilerinin hareketine getirilen kısıtlamalar, 24 saat boyunca sokağa çıkma yasakları ve güvenlik operasyonlarının uluslararası planda izlenmesine izin verilmemesi, sivil halkın ağır sonuçlarla karşılaşmasına yol açmakta, sağlık hizmetlerinin ve sağlıkçıların güvenliğinin sağlanamamasını da beraberinde getirmektedir. Oysa sağlık profesyonellerinin kriz durumlarında hizmet verme görevlerini yerine getirmelerine izin verilmesi gerekir; fiziksel zarar, gerekli materyallerin ve hizmetlerin götürülmesine kısıtlama getirilmesi dâhil olmak üzere bu alana yapılacak müdahaleler sağlık ve yaşam hakkının ihlali anlamına gelir.

Bizi derin kaygılara sürükleyen bir başka husus da, hükümete insan haklarına saygı çağrısı yapan akademisyenlere, sağlıkçılara ve insan hakları aktivistlerine karşı başlatılan hukuksal işlemler ve diğer saldırılardır.

Türkiye'deki insan hakları grupları, hükümetin sokağa çıkma yasakları koyduğu bölgelerde Ağustos 2015'ten bu yana çocuklar dâhil olmak üzere önemli sivil kayıplar gerçekleştiğini bildirmektedir. Türkiye İnsan Hakları Vakfı da sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde 11 Aralık 2015'ten bu yana

ölen siviller olduğunu belirtmektedir. İleri sürüldüğüne göre bu ölümlerin nedeni, güvenlik güçlerinin ambulansları ve sağlık kuruluşlarına ulaşımı sağlayacak diğer yolları engellemesidir.

Sağlıkçılar olarak duyarlılık taşıdığımız başlıca konu sivillerin korunması, hasta ve yaralıların tıbbi bakım almalarının sağlanmasıdır. Türkiye Hükümeti hasta ve yaralıları kötü muameleden korumak ve yeterli tıbbi bakımı sağlamakla yükümlüdür. Türkiye, kendisinin de taraf olduğu Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi uyarınca, kargaşanın hüküm sürdüğü ortamlarda bile hasta ve yaralıların sağlık kuruluşlarına ve hizmetlerine erişimini sağlamakla yükümlüdür.

Size, ihtiyacı olan herkesin yeterli sağlık bakımına kavuşabilmesi için gerekenleri yapmanız, Türkiye'nin insan hakları hukuku alanındaki yükümlülüklerini yerine getirmesini sağlamanız çağrısında bulunuyoruz. Daha özel olarak, çağrımız şu başlıkları kapsamaktadır:

- Ne zaman sone ereceği belli olmayan sokağa çıkma yasakları, güvenlik güçlerinin müdahaleleri, su, yiyecek ve elektrik temin edilmemesi dâhil, ancak bunlarla sınırlı kalmamak üzere tıbbi bakıma erişim önündeki tüm engellerin kaldırılması;

- Süresi belli olmayan sokağa çıkma yasaklarına son verilmesi; güvenlik operasyonlarının, özellikle polis gücü kullanımı bağlamında uluslararası insan hakları hukukuna bağlı kalmasının sağlanması;

- Güvenlik güçlerinin uluslararası normlara uygun hareket etmelerini sağlama amacıyla uluslararası gözlemcilerin bölgeye girişine izin verilmesi;

- Güvenlik güçlerine yönelik aşırı güç kullanımı, işkence, kötü muamele ve yargısız infaz gibi iddiaların bağımsız biçimde araştırılması ve eldeki kanıtların kişilerin suç işlemiş olduklarını gösterdiği durumlarda failerin uluslararası adil yargılama standartlarına göre yargılanmaları ve

- Güneydoğu'da sürdürülen askeri operasyonlarda Türkiye'nin uluslararası insan hakları hukukuna uygun davranma yükümlülüklerini hatırlatan, sağlıkçılar dâhil çeşitli kişilere yönelik yargı işlemlerine ve taciz niteliği taşıyan diğer fiillere son verilmesi.

Duyarlı sağlıkçılar olarak şahsınıza, Başbakan Davutoğlu'na ve Türkiye hükümetine, ülkenin güneydoğusunda sürdürülen güvenlik operasyonları sırasında uluslararası insan hakları hukukuna uygun hareket etme, bu arada tüm tıp personelinin ihtiyacı olanlara tıbbi bakım sağlama görevine saygı gösterme çağrısında bulunuyoruz.

Saygılarımızla,

Donna McKay, Genel Direktör, İnsan Hakları için Hekimler (PHR)

Sir Michael Marmot, Başkan, Dünya Tabipler Birliği (WMA)

Dr. Mark Porter, Başkan, BMA Konseyi ve Dr. John Chisholm, Başkan, BMA Etik Kurulu, İngiliz Tabipler Birliği (BMA)

Prof. Dr. Frank Ulrich Montgomery, Başkan, Alman Tabipler Birliği (Bundesärztekammer, GMA)

Dr. Jacques de Haller, Başkan, Avrupa Hekimler Daimi Komitesi (CPME)

Asger Kjærum, Tanıtım-Savunu Direktörü, İşkence Mağdurları Uluslararası Rehabilitasyon Konseyi (IRCT)

Dr. Pierre Duterte, Yönetim Kurulu Üyesi, Bağımsız Adli Tıp Uzmanları Grubu (IFEG)

Elizabeth Adams, Mesleki Gelişim Direktörü, İrlanda Hemşireler ve Ebeler Örgütü (INMO)

Dr. Mark Reiter, Başkan, Amerikan Acil Tıp Akademisi (AAEM)

Dr. Adriaan van Es, Sekreter, Uluslararası Sağlık ve İnsan Hakları Kuruluşları Federasyonu (IFHHRO)

Dr. Peter Hall, Başkan, İnsan Hakları için Doktorlar (DHR)

CC:

Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi 06560 Beştepe-Ankara, Türkiye

Faks: +90 312 525 58 31; E-mail: contact@tccb.gov.tr

İçişleri Bakanı Sayın Efkan Ala, Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı, 06100 Bakanlıklar, Ankara, Türkiye

E-mail: mustesarlik@icisleri.gov.tr

Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı, 06100 Bakanlıklar, Ankara, Türkiye

Faks: +90 312 419 33 70; E-mail: info@adalet.gov.tr

Sağlık Bakanı Sayın Mehmet Müezzinoğlu, T.C. Sağlık Bakanlığı, Mithatpaşa Cad. No: 3 06434 Sıhhiye, Ankara, Türkiye